بانک

د افغانستان بانک میاشتنۍ

یوولسم کال، یوسلونهه ویشتمه ګڼه د ۱۳۹۶ کال د کب میاشت

د افغانستان بانک

پیشبینی انفلاسیون:

تحقیقی از جانب د افغانستان بانک

افغانی، زمونږ د ویاړ،
اقتدار او ملي هویت نښه ده!

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عفیف

گزارشگران: حمیدالله فیضی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تیلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پُست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحهٔ الکترونیکی: www.dab.gov.af

شمارهٔ ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګڼې مطالب

تاپی، گامی برای بهبود آیندهٔ اقتصادی افغانستان

صندوق بین المللی پول از عملکرد اقتصادی افغانستان...

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د ملګرو ملتونو د امنیت شورا...

انفلاسیون و متغیرهای اقتصادی (تحقیقی از جانب د افغانستان بانک)

د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیا لوړونې په برخه کې...

د افغانستان بانک با روسای بانکهای تجارتی تدویر جلسه نمود

د افغانستان بانک، د صرافانو او پولي خدمتونو دوو شرکتونو ته

عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی طی شش ماه اول سال ...

ټاپې د افغانستان د اقتصادي پرمختګ غوره لار

د لاجورد دهلیز د سیمه ایز او نړیوال جیوپولیټیک په رڼا کې

د افغانستان بانک عملیاتی کړنو ته ځغلنده کتنه

خط آهن پنج جانبه میان افغانستان و کشورهای همسایه

مزایای انرژی تجدید پذیر در افغانستان

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

حکومت د اقتصادي وضعیت ښه کېدو ته جدي هوډ لري

بازار بورس و مشهور ترین بورس های جهان

استفاده از تولیدات داخلی، سبب بهبود اقتصاد کشور می شود

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسنده‌گان آن بر می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

تاپی، گامی برای بهبود آیندۀ اقتصادی افغانستان

نفت و گاز به علت نقش اساسی که در سکتور صنعت دارند، در جهان امروز منحیث دو عنصر اساسی و محرکه صنعت در بین کشورها محسوب شده و نقش مهمی را در ایجاد همکاری های منطقه ای و همگرائی اقتصادی ایفاء می کنند.

عبور گاز ترکمنستان از خاک افغانستان به پاکستان و هند، نه تنها مزیت اقتصادی داشته، بلکه بر روابط سیاسی کشورهای مشترک این پروژه نیز اثر نموده که به تبع آن امینت منطقه نیز بهبود خواهد یافت.

افغانستان در حال حاضر بنابر عدم داشتن عایدات مؤثر، بیشتر مصارف خود را از کمک های جامعه جهانی تأمین می نماید و در کنار آن تعدادی از مردم نسبت نبود کار و زمینه های شغلی در بیکاری و فقر بسر می برند. پروژه تاپی و سایر پروژه های عمرانی از این نوع ضمن افزایش در عواید کشور، زمینه های شغلی را نیز به همراه دارد که تطبیق آن نویدی را برای بهبود اقتصاد خانواده ها و در کُل اقتصاد کشور در پی دارد.

با عملی شدن پروژۀ تاپی، کشور ما از گاز این لوله در دهۀ اول به اندازۀ پنجصد میلیون متر مکعب استفاده خواهد کرد و زمینه های شغلی برای هزاران کارگر که در جاده ها مصروف جستجوی کار می باشند، فراهم خواهد شد. همچنان افغانستان از این خط لوله، سالانه ۴۰۰ میلیون دالر حق العبور بدست خواهد آورد که از آن میتوان در سیاست های اقتصادی کلان و بهبود اقتصاد کشور استفاده مؤثر نمود.▣

صندوق بین المللی پول از عملکرد اقتصادی افغانستان ستایش نمود

حوت ۱۳۹۶

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک و هیئت همراه شان طی سفر رسمی به شهر باکوی جمهوری آذربایجان با هیئت صندوق بین المللی پول ملاقات نموده و روی موضوعات اقتصادی، بخصوص تکمیل بررسی مرحله سوم برنامهٔ مشترک اقتصادی "تسهیل تمدید کریدت" و اهداف تعیین شده مرحلهٔ چهارم این برنامه صحبت نمودند.

دراین دیدار برعلاوه هیئت د افغانستان بانک هیئت وزارت محترم مالیه تحت ریاست محترم اکلیل حکیمی وزیر مالیه، از طرف صندوق بین المللی پول آقای کریستوف دینوالد مسئول امور افغانستان در صندوق بین المللی پول و نماینده‌گان بانک جهانی اشتراک داشتند.

در این مذاکرات وضعیت تحولات اقتصادی خصوصاً متغیرهای اقتصاد کلان مانند رشد حقیقی اقتصاد، نرخ تورم، شاخص های عمده پولی، بیلانس تادیات و ذخایر اسعاری افغانستان مورد بررسی قرار گرفت.

هیئت صندوق بین المللی پول دستاوردهای افغانستان در زمینه حفظ ثبات شاخص های عمده اقتصادی مانند مهار تورم، جمع آوری عواید، افزایش ذخایر اسعاری و هم چنین پیشرفت روند اصلاحات ساختاری را مورد ستایش قرار داد.

در پایان مذاکرات روسای هیئت های اشتراک کننده با ابراز خرسندی از دستاوردهای مذاکرات، پیشرفت برنامه اقتصادی مشترک افغانستان و صندوق بین المللی پول و توافق روی اهداف جدید برای سال مالی ۱۳۹۷را گام بسیار مهم در راستای ثبات و انکشاف اقتصادی افغانستان ارزیابی کردند.▣

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د تعزیراتو کمیټې له غړو سره ناسته وکړه

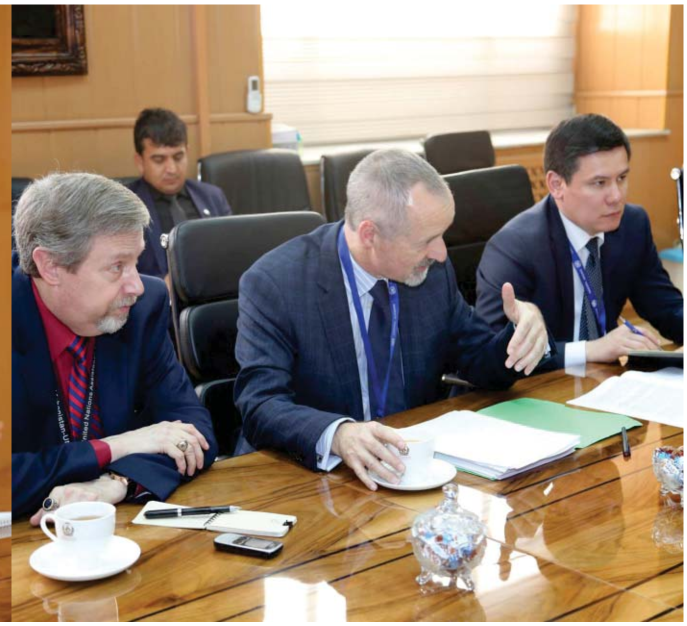

کابل، د ۱۳۹۶ کال د کب ۱۶ مه د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي غړو د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د تعزیراتو کمیټې غړو سره د مالي مؤسساتو اړوند مسائیلو بحث وکړ.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د غونډې په ترخ کې وویل د افغانستان بانک د مالي استخباراتو ادارې د مشکوکو مالي معاملو د راپور ورکونې د کیفیت په ښه والي ټینګار کوي چې اوسمهال د تېرو کلونو په پرتله د مشکوکو مالي معاملو د راپور ورکونې بهیر ښه شوی دی.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه، د افغانستان بانک هڅه کوي چې د افغانستان مالي سیستم له ستونزو او ننګونو خلاص کړي او د پیاوړي مالي سیستم د پلي کیدو لپاره لارې چارې هوارې شي. دغه راز د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د تعزیراتو کمېټې غړو هم ژمنه وکړه چې د افغانستان بانک سره د هر ډول مالي معاملاتو په اړه تخنیکي اړوندو موضوعاتو کې همکارۍ ته چمتو دي.

د افغانستان بانک د مالي معاملو او راپورونو د څېړنې د ادارې لوی آمر نثار احمد یوسفزي هم وویل چې هڅه کوي چې په مالي معاملاتو کې د هغو اشخاصو د ناسمو ګټو اخیستنو څخه مخینوی وکړي چې غواړي له نا مشروع لارې توري پیسې ترلاسه کړي.

د یادونې وړ ده چې د افغانستان بانک د مالي استخباراتو اداره، د افغانستان د مالي نظام په لا ټینګښت، د نړۍ له مالي نظامونو سره د راکړې او ورکړې لپاره د هېواد د مالي نظام په پیاوړتیا او د افغانستان په راتلونکي اقتصادي ودې، پانګونې او اقتصادي غوړېدا لپاره هلې ځلې کوي.▣

انفلاسیون و متغیرهای اقتصادی

(تحقیقی از جانب د افغانستان بانک)

کابل،۲ حوت ۱۳۹۶

آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک در رابطه به پیشبینی انفلاسیون که در کنار سایر وظایف یکی از مسئولیت های اساسی د افغانستان بانک شمرده میشود و عرض طرح و تطبیق سیاست های پولی موثر می باشد، تحقیقی را انجام داده است و آنرا با هیئت رهبری د افغانستان بانک، در میان گذاشت.

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک ضمن قدردانی از بخش تحقیق آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک گفت که جمعآوری اعداد و ارقام دقیق و شریک نمودن آن با مردم و جهان، نشان دهندۀ توانایی و ظرفیت در سکتور اقتصادی افغانستان است.

محترم خلیل صدیق افزود که د افغانستان بانک باید در بخش های مختلف تحقیق خود را بیشتر نماید، تا در کنار ادارۀ مرکزی احصائیه، د افغانستان بانک نیز منتشر کننده آمار و ارقام دقیق باشد.

آمر عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک در این نشست تصریح نمود که طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی و سیاست ارزی کشور در راستای تأمین ثبات قیمت های داخلی و ثبات ارزش پول ملی، از وظایف این آمریت میباشد.

باید گفت که این تحقیق نشان میدهد که انفلاسیون با سایر متغیرهای اقتصادی چگونه رابطه داشته و تأثیر سایر متغیر ها بالای انفلاسیون کدام ها است، این تحقیق میتواند در تحلیل های اقتصادی نهایت مؤثر واقع گردد.

قابل یادآوریست که در این جلسه برعلاوه محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک، محترم واحد الله نوشیر معاون اول، محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم و شماری از آمرین و کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی نیز اشتراک نموده بودند.▣

د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیا لوړونې په برخه کې د نړیوال بانک ۴ میلیونه ډالره مرستې ترلاسه کړې

کابل، ۱۳۹۶کال، د کب په لومړۍ د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق د خبري غونډې په ترڅ کې په بېلابېلو برخو کې د مرستو ترڅنګ د نړیوال بانک له ۴ میلیونه ډالرو وړتیا لوړونې مرستې څخه مننه وکړه او زیاته کړه یې چې د افغانستان بانک ژمن دی چې له دې مرستو څخه د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیا لوړولو، په لوړو زده کړو سمبالتیا او د یوه وړ او څواکمن مدیریت رامنځته کولو په موخه کره، دقیقه او سمه ګټه واخلي.

ښاغلي خلیل صدیق د پوهنتونونو د زده کړو په کیفیت په ټینګار سره وویل چې د نړیوال بانک له دې مرستو څخه ۶۸۱ تنه د افغانستان بانک کارکوونکي د هېواد دننه په ماسترۍ او لیسانس پروګرامونو کې په کابل او ولایتونو کې تر ښوونې او روزنې لاندې نیول کیږي او د دې ترڅنګ به ځینې کسان آنلاین پروګرامونو او لنډ مهاله کورسونو له لارې په ځانګړو مالي برخو کې وروزل شي.

د غونډې په لړ کې د نړیوال بانک استازي هم ژمنه وکړه چې د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیاوو لوړولو لپاره هر ډول همکارۍ ته چمتوالی لري او د افغانستان په مالي نظام کې په پرمختګونو باور لري. د یادونې وړ ده چې د دې پروګرام د پلي کیدو لپاره د افغانستان بانک له کابل، باختر، افغانستان امریکن او کاتب پوهنتونونو سره تړونونه لاسلیک کړي دي.

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوی هڅه کوي چې د یوه ټینګ، عصري او سالم مالي سیستم جوړول، د سیالیت تأمینول او د اقتصادي ودې، اغیزناکه مالي سیستم رامنځته کولو او د مالي نظام پیاوړتیا لپاره خپلې هڅې جاري وساتي.

په همدې ترڅ کې د سلواغې ۳۰ مه د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي په لوړو زده کړو د کارکوونکو د سمبالتیا په موخه د افغانستان امریکایي پوهنتون له مشر ډاکټر کېنېټ هالند سره تړون لاسلیک کړ.

د دې تړون د لاسلیک پرمهال د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي وویل چې د دې تړون د لاسلیک موخه د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیا لوړول، په لوړو زده کړو سمبالتیا او د یوه وړ او څواکمن مدیریت رامنځته کول دي.

ښاغلي رحیمي د پوهنتونونو د زده کړو په کیفیت په ټینګار سره زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې یو سالم، عصري او پیاوړي مالي سیستم رامنځته کړي او په همدې موخه یې له ټولو زده کړه ایزو علمي او اکاډمیکو ملي او نړیوالو سازمانونو څخه غوښتنه وکړه، څو د مالي نظام د پیاوړتیا لپاره د افغانستان بانک کارکوونکو ته د لوړو زده کړو زمینې برابرې کړي.

د افغانستان د امریکایي پوهنتون مشر ښاغلي ډاکټر کېنېټ هالند هم د دې لاسلیک غونډې پرمهال وویل چې د افغانستان بانک د کارکوونکو د ښوونې او روزنې لپاره هر ډول چمتوالی لري او هیله یې وکړه چې له افغانستان بانک سره د ډیر وخت لپاره پاتې شي.

د افغانستان بانک د کارکوونکو د وړتیاوو د لوړوالي پروګرام د افغانستان بانک د بشري سرچینو د آمریت په نوښت جوړ شوی چې د نړیوال بانک له خوا یې مالي مرسته کیږي. له دې مخکې د افغانستان بانک له کابل، باختر او کاتب پوهنتونونو سره تړونونه لاسلیک کړي وو چې په دې لړ کې اوس له امریکایي پوهنتون سره هم تړون لاسلیک شو.

دیادونې وړ ده چې د افغانستان بانک له خوا د کارکوونکو د ظرفیتونو د لوړولو پروګرامونه له پخوا راهیسې دوام لري، چې ډیریو کارکوونکو د لوړو زده کړو د ترلاسه کولو لپاره ترې ګټه پورته کړې ده.▣

د افغانستان بانک با روسای بانکهای تجارتی تدویر جلسه نمود

بتاریخ اول حوت ۱۳۹۶، هیئت رهبری د افغانستان بانک با روسای بانک های تجارتی پیرامون معاملات بانکی و مشکلات عرضه خدمات بانکی، تدویر جلسه نمود.

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک پیرامون مشکلات بانکها و مصونیت داد و ستد صحبت نموده گفت که باید تمام بانک ها مطابق به قوانین بانکی و معیارهای پذیرفته شده جهانی فعالیت نموده و برای کارمندان خود جهت رشد هرچه بیشتر نظام بانکی، رهنمایی های لازم را ارائه نمایند.

محترم صدیق ضمن استماع مشکلات بانک های خصوصی و دولتی، یادآور شد که بانک های تجارتی باید آماده‌گی های لازم را برای نشست گروه اقدامات مالی (FATF) که در جریان سال مالی بتاریخ ۲۳-۲۴ اپریل تدویر میگردد، داشته باشند.

د افغانستان بانک با تاکید به موقف خود در قبال بانک های تجارتی که همانا تقویت و ارائه رهنمودهای لازم در جهت رشد نظام بانکی میباشد، از بانک های تجارتی خواست تا تمام معاملات خود را در روشنایی قوانین بانکی، بگونه شفاف و در جهت کسب اعتماد جامعه جهانی، انجام دهند.▣

د افغانستان بانک، د صرافانو او پولي خدمتونو دوو شرکتونو ته د فعالیت جوازونه ورکړل

د ۱۳۹۶ کال، د کب په ۱۹ مه –د افغانستان بانک د یوې غونډې په ترڅ کې د صرافانو او پولي خدمتونو البشیر او اکسچنجر زون شرکتونو ته د فعالیت جوازونه ورکړل. د غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر وویل چې د صرافانو او پولي خدمتونو د شرکتونو د جوړیدا موخه د پولي خدمتونو معیاري کیدل، له تورو معاملاتو څخه مخنیوي، د مالي او بانکي قوانینو پلي کیدل او په راتلونکي چاپیریال کې د مالي معاملاتو ترسره کیدل دي او له نورو صرافانو یې هم وغوښتل چې د مالي شرکتونو د جواز اخیستلو لپاره مټې راونغاړي.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې ټولې مالي معاملې باید له خوندیتوب څخه برخمنې وي او هیڅ ډول معامله هم د تورو پیسو د سپینولو لامل ونه ګرځي او صرافان او پولي خدمتونو وړاندې کوونکي په قانوني چاپیریال کې مالي معاملې ترسره کړي، څو د مالي او پولي نظام د پیاوړتیا لپاره لارې چارې برابرې شي.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال همدا ډول څرګنده کړه چې د صرافانو د کړنو د تنظیم په مقرره کې صرافانو ته جواز ورکول، د مالي شرکتونو جوړول، د صرافانو ثبتول او د صرافانو له خوا د مالي معاملاتو په اړه راپور ورکول رانغاړي چې د صرافانو د کړنو ټول محدودیتونه او فعالیتونه یې بشپړ توضیح کړي چې د همدې مقررې پربنسټ د صرافانو د پولي خدمتونو شرکتونه توانیدلي چې معیارونه پوره او جوازونه ترلاسه کړي.

د غونډې په ترڅ کې د صرافانو د پولي خدمتونو شرکتونو استازو هم ژمنه وکړه چې د افغانستان بانک د قوانینو او مقررو په رڼا کې به خپلې کړنې پرمخ یوسي او خپل فعالیتونه به د هیواد ګوټ ګوټ ته وغځوي.

په دې پروګرام کې د افغانستان بانک د دوو مرستیالانو ښاغلي واحدالله نوشیر او محمد قسیم رحیمي سربېره د افغانستان بانک د بېلا بېلو شعباتو آمرینو او مرستیالانو، د صرافانو او پولي خدمتونو د شرکتونو استازو او همدا راز ګڼ شمیر صرافانو ګډون کړی وو.▣

حمیدالله فیضي

عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی طی شش ماه اول سال ۲۰۱۷

د افغانستان بانک بمنظور کنترول سیالیت و عرضهٔ پول در اقتصاد کشور تلاش میکند که از طریق لیلام دالر امریکایی سه بار در هفته و لیلام هفته وار اوراق سرمایوی منحیث ابزاری که جهت تطبیق سیاست پولی بکار میروند، رشد پایهٔ پولی را طوری مدیریت کند که به سقف تعیین شده نزدیک باشد.

لیلام ارز

طی شش ماه نخست سال ۲۰۱۷ د افغانستان بانک بمنظور مهار سیالیت بیش از حد و جلوگیری از نوسانات حاد نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دالر امریکایی، لیلام اسعار را مستمراً حفظ نموده است.

طی شش ماه نخست سال ۲۰۱۷، د افغانستان بانک به طور مجموعی ۸۷۹.۷۴ میلیون دالر امریکایی را لیلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا در این دوره ۱،۲۲۲.۶۴ میلیون دالر امریکایی بوده است. بطور اوسط، ۴۵ تن از داوطلبان در هر پروسهٔ لیلام اشتراک نموده که از آنجمله ۳۲ تن آن برنده اعلان شده اند. در هر لیلام بطور اوسط مبلغ ۱۲ میلیون دالر امریکایی به فروش رسیده است. اوسط پائین ترین و بلندترین قیمت کسر شدهٔ هر لیلام به ترتیب ۶۷.۳، ۶۷.۵۱ و ۶۷.۴۸ افغانی بوده است. گفتنی است که در عین زمان سال ۲۰۱۶ این ارقام، بلندتر گزارش شده است. مجموع مبلغ اعطا شده، ۹۴۳.۴۴ میلیون دالر امریکایی گزارش شده، در حالیکه مجموع تقاضا ۱.۳۱۱ میلیارد دالر امریکایی میباشد. بطور اوسط، به تعداد ۴۸ داوطلب در پروسهٔ لیلام اشتراک نموده که از آنجمله به ۳۲ تن آن طور اوسط مبلغ ۱۳ میلیون دالر امریکایی در هر لیلام به فروش رسیده است.

لیلام اوراق سرمایوی

اوراق سرمایوی عبارت از اوراق بهادار کوتاه مدت به افغانی میباشند که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه و بانک‌های تجارتی طور هفته‌وار به شکل لیلام عرضه می گردد. د افغانستان بانک به منظور کنترول عرضهٔ پول از اوراق سرمایوی به عنوان ابزار پولی استفاده می کند. اوراق سرمایوی جهت جذب سیالیت بیش از حد بانک‌های تجارتی مورد استفاده قرار می گیرد.

در حال حاضر، د افغانستان بانک اوراق سرمایوی به موعدهای یک هفته ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک ساله را به بازار عرضه میکند.

مجموع مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی در پایان نیمهٔ اول سال ۲۰۱۷ به ۳۹.۸ میلیارد افغانی میرسد که نسبت به ۳۲.۳ میلیارد افغانی زمان مشابه سال ۲۰۱۶، افزایش ۲۳.۲۲ درصدی را نشان میدهد. افزایش سطح اوراق سرمایوی نشانگر افزایش تقاضای سکتور بانکی به پول افغانی بوده و این روند نشانه ای از کاهش لیلام ارز می باشد که خود باعث افزایش مجموع ذخایر خالص بین المللی در زمان تحت بررسی می‌شود.

سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی ۷ روزه در نیمهٔ اول سال ۲۰۱۷ به ۵۵۰ میلیون افغانی ثبت شده که این رقم با زمان مشابه سال ۲۰۱۶ همسان میباشد. سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق »

سرمایوی ۲۸ روزه و ۹۱ روزه به ترتیب ۲،۱۰۰ میلیون و ۱۰،۶۹۰ میلیون افغانی ثبت گردیده است.

به همین ترتیب، سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه و ۳۶۴ روزه به ترتیب ۱۱،۶۸۸ و ۱۴،۷۷۴ میلیون افغانی بوده است. طی شش ماه نخست سال ۲۰۱۷، مجموع تکتانهٔ پرداخت شده در بدل اوراق سرمایوی مبلغ ۴۶۷.۴۶ میلیون افغانی تعیین گردیده است.

گراف‌های ۱ الی ۶ تفکیک مجموع سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی با سررسیدهای مختلف را در نیمهٔ اول سال ۲۰۱۷ نشان می‌دهد.

علاوه بر این، در شش ماه نخست سال ۲۰۱۷، اوسط نرخ تکتانهٔ اوراق سرمایوی ۷ روزه ۱.۸ درصد، اوراق ۲۸ روزه ۳.۵۱ درصد، اوراق ۹۱ روزه ۴.۲۶ درصد، اوراق ۱۸۲ روزه ۴.۹۷ درصد و اوراق ۳۶۴ روزه به اندازهٔ ۶.۶۶ درصد ثبت گردیده که در زمان تحت بررسی بطور کُلی با نوسانات اندکی همراه بوده اند.

گراف ۱: اوراق سرمایوی تصفیه ناشده در شش ماه اول سال ۲۰۱۷

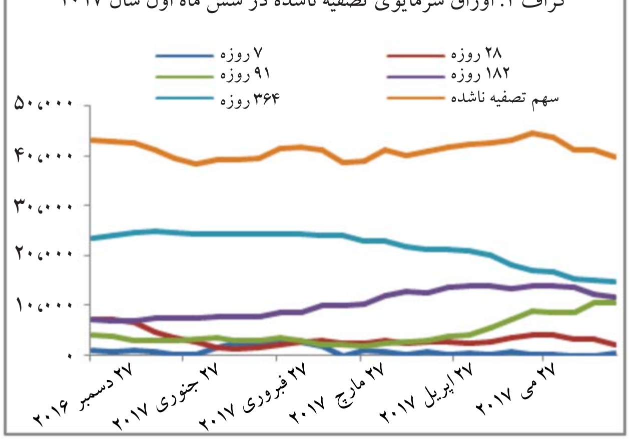

منبع: آمریت عملیات بازار، د افغانستان بانک

گراف ۲: تقاضا و مبلغ داده شده برای اوراق سرمایوی ۷ روزه، به میلیون افغانی

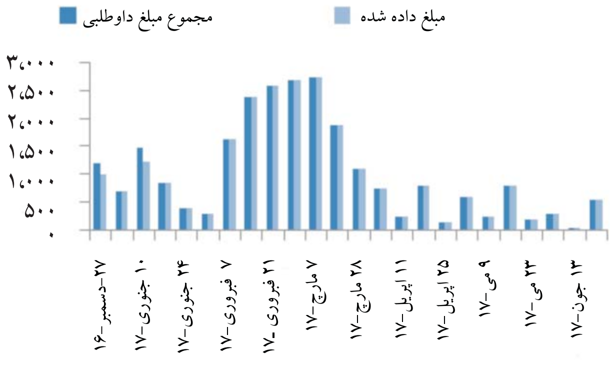

گراف ۳: تقاضا و مبلغ داده شده برای اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، به میلیون افغانی

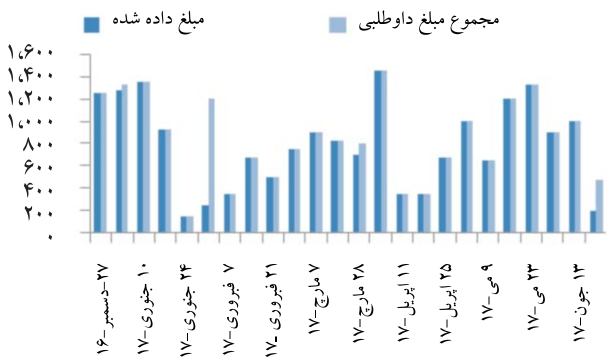

گراف ۴: تقاضا و مبلغ داده شده برای اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، به میلیون افغانی

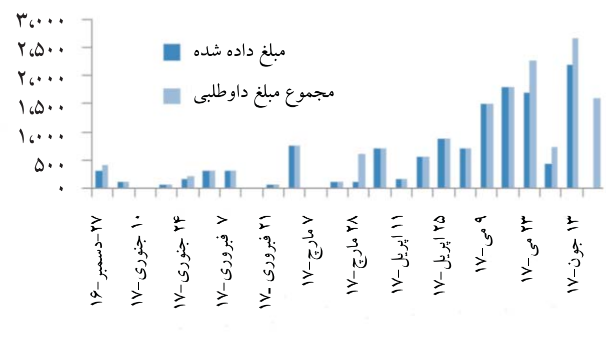

گراف ۵: تقاضا و مبلغ داده شده برای اوراق سرمایوی
۱۸۲ روزه، به میلیون افغانی

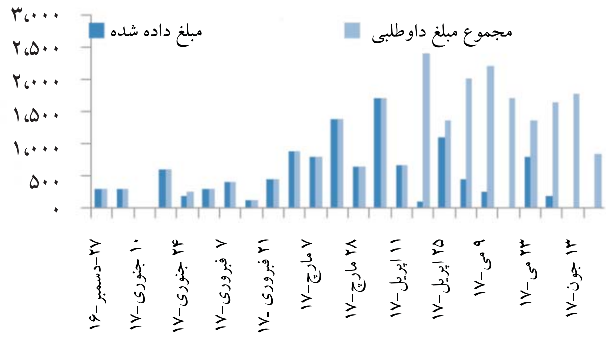

گراف ۶: تقاضا و مبلغ داده شده برای اوراق سرمایوی
۳۶۴ روزه، به میلیون افغانی

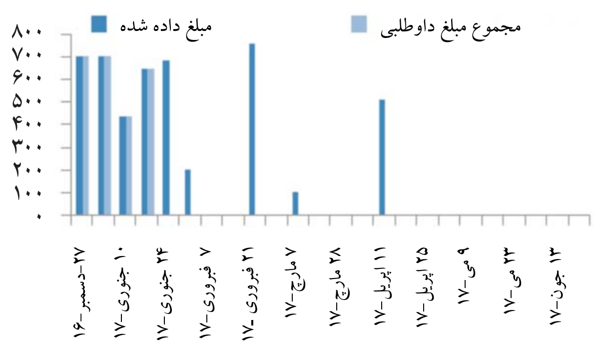

منبع: آمریت عملیات بازار، د افغانستان بانک

ذخایر اجباری و اضافی

بانک‌های تجارتی مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده‌های خویش را برای حساب افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده‌های اسعاری را برای حساب ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری نمایند.

د افغانستان بانک از ۲۸ ماه جون سال ۲۰۱۵ بدینسو پرداخت تکتانه در بدل ذخایر الزامی را متوقف ساخته است. از همینرو، هیچگونه تکتانهٔ در مقابل ذخایر اجباری به بانک‌های تجارتی پرداخت نمی‌گردد.

تسهیلات سپرده گذاری شبانه: اینگونه تسهیلات به منظور بدست آوردن تکتانه برای بیلانس اضافی و تعیین سقف نرخ اوراق سرمایوی به تمام بانک‌های تجارتی فراهم گردیده و روی ذخایر اجباری وضع نمی‌گردد. نرخ تکتانه از سوی هیئت محترم عامل منظور گردیده و به تاریخ ۹ جون سال ۲۰۱۰ به شکل متحد المال به تمام بانک ها صادر گردیده است. نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می‌گردد، در حال حاضر ۱ درصد پائین تر از نرخ کسر شدهٔ لیلام اوراق سرمایوی ۲۸ روزه می‌باشد.

اوسط مبلغ تصفیه ناشدهٔ بیلانس‌های تسهیلات سپرده گذاری شبانه در زمان تحت بررسی ۳،۷۸۰ میلیون افغانی ثبت گردیده است. در نیمه اول سال ۲۰۱۷ پرداخت مجموع مبلغ تکتانه در برابر این تسهیلات مبلغ ۱۴.۸۸ میلیون افغانی گزارش شده است.

تسهیلات قروض شبانه: اینگونه تسهیلات توسط بانک‌ها در موقع نیازمندی به پول در کوتاه مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. بانک‌ها هنگام کمبود نقدینگی از این سهولت د افغانستان بانک استفاده می نمایند. نرخ تکتانهٔ که ازین بابت بالای بانک‌ها هزینه میگردد ۳.۵ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق ۲۸ روزه می‌باشد. مطابق متحد المال ۲۷ فبروری سال ۲۰۰۷، این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه ناشده تضمین میگردد.

شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیل قروض شبانه استفاده ننموده است.▣

منبع:.بولتن اقتصادی و احصائیوی شش ماه اول سال مالی ۱۳۹۶ د افغانستان بانک

تاپي د افغانستان د اقتصادي پرمختګ غوره لار

حمیدالله فیضي

افغانستان د پراخو زېرمو په لرلو سره په وچه کې له راګیرو هېوادونو څخه دی، خو د سوداګرۍ راکړې او ورکړې او ترانزیټ په برخه کې له ځانګړي جغرافیایي ځای ځای ګي څخه برخمن دی. په تېرو کلونو کې افغانستان ونشوای کړای چې له خپل جغرافیایي موقعیت څخه ګټه پورته کړي او ډېری هېوادونو نه غوښتل چې افغانستان له دې طلایي فرصت څخه کار واخلي.

د ولسمشر جلالتماب محمد اشرف غني د دولت په جوړېدو سره د افغانستان د ترانزیټي څلور لارې مفکوره را ژوندۍ او په دې برخه کې عملي ګامونه پورته شول چې له دې ټولګې څخه د تاپي پروژې یادونه کولای شو. دا ستره پروژه نه یوازې یوه ستره اقتصادي بریا ده، بلکې د سیمې په کچه د مثبتې سیاسي، اقتصادي او ټولنیزو همکاریو یو ښه پیل دی او د نورو اقتصادي پروژو، په ځانګړې توګه د ترانزیتي سوداګرۍ د غوړېدلو لپاره یو مثبت ګام ګڼل کېږي.

په افغانستان کې د تاپي نل لیکې د کار له پرانېستل کېدو سره په یو وخت د نوري فایبر، د ۵۰۰ کیلو ولټي برېښنا د لېږد او د رېل پټلۍ د جوړېدو پروژې هم افتتاح شوې. سویلي او منځنۍ آسیا د افغانستان له لارې له څه باندې یوې پېړۍ وروسته سره نښلول کېږي او افغانستان یې د وصل نقطه ده. د تاپي پروژې د بري په صورت کې د سیمې د هېوادونو ترمنځ د سوداګرۍ او ترانزیت پر څلور لارې د افغانستان د بدلېدو خوب رښتیا کېدو ته ډېر نږدې کړی دی.

تاپي، له ترکمنستان څخه د افغانستان له لارې پاکستان او هند ته د ګازو د نل لیکې غځولو پروژه کې د سیمې څلور مهم هېوادونه ښکېل دي. د تاپي پروژې په پیلېدو سره افغانستان د لومړي ځل لپاره د دې امکان ترلاسه کوي چې د سیمې په کچه له خپل جغرافیایي موقعیت څخه پراخه ګټه پورته کړي.

تاپي د ګازو د لېږد پروژه ده او ترځنګ یې "تاپ" چې له ترکمنستان څخه د افغانستان له لارې پاکستان ته د برېښنا د مزي غځول دي، چې دواړه پروژې افغانستان په یوه سیمه ییز اقتصادي دهلیز بدلوي او د ګڼو اقتصادي کارپېژاندو په اند دا پروژه ښایي په افغانستان کې اقتصادي انقلاب رامنځته کړي.

»

تمه کېږي چې دا پروژه په افغانستان کې په مستقیم ډول شاوخوا دوولس زره کسانو ته د کار زمینه برابره کړي او په غیر مستقیم توګه به له هغې لارې څخه چې دا پروژه تېرېږي د ژوند په ټولو اړخونو اقتصادي، امنیتي او سیاسي برخه کې خپل مثبت اغیز پرې باسي.

د تاپي پروژې لګښت ۱۰ میلیارد ډالره اټکل شوی، چې ډېره برخه یې آسیایي پراختیایي بانک له خوا ورکول کېږي.

که څه هم د تاپي پروژې پلان مخکې مطرح شوی وو او بیا په ۲۰۰۸ زېږدیزکال کې هند د دې پروژې د پلي کېدو لپاره لومړي ګامونه پورته کړل، خو د ملي یووالي دولت په راتلو سره ترون یې د ۲۰۱۵ زېږدیزکال په ډېسمبر کې د څلورو هېوادونو له خوا لاسلیک شو.

افغانستان، هند او پاکستان ته د ترکمنستان د ګازو لېږد نل لیکه یا تاپي ۱،۸۱۴ کیلومتره اوږد والي لري چې ۸۱۶ کیلو متره یې د افغانستان له هرات، فراه، نیمروز، هلمند او کندهار ولایتونو څخه او وروسته د پاکستان له لارې هند ته رسېږي.

اوس یې په افغانستان کې هم عملي چارې پیل شوي او هرات کې هم د چارو د پیلیدو پرانېسته ترسره شوه.

افغانستان ته د دې پروژې د ګټو په لړ کې کلنی حق العبور یې ۴۰۰ میلیونه ډالره ده او د دې ترڅنګ به زرګونه بیکاره ځوانانو ته د کار زمینه برابره شي.

د ګازو دغه نل لیکه په کلني ډول افغانستان، پاکستان او هند ته ۳۳ بیلیون متره مکعبه ګازو د لیږد وړتیا لري او ذکر شوي هېوادونه کولای شي په ټاکل شوې کچه ترې ګاز وپیري چې په لومړنیو لسو کلونو کې د افغانستان برخه ۵۰۰ میلیونه مترمکعب په دویمه لسیزه کې ۱ مېلیارد متره مکعب او په درېیمه لسیزه کې ۱.۵ مېلیارد متر مکعب ګاز دی.

افغانستان به راتلونکو دریو لسیزو کې نږدې درې میلیونه متر مکعب ګاز تر لاسه کوي چې په دې ډول سره هیله کیږي د نورو هېوادونو له احتیاجی خلاص شو.

د یادونې وړ ده چې تاپي یوازې د ګازو د لیږد نل لیکه نه، بلکې په افغانستان کې د یوه نوي اقتصادي دهلیز پرانیستل دي چې دګازو نل لیکه، د برېښنا مزی، رېل کرښه، سړک او نوري فایبر پروژې له ځان سره رانغاړي. د تاپي پروژې په پرانیستې سره نړیوال پانګوال باوري کیږي چې افغانستان کې پانګونه وکړي.

په هغو سیمو کې چې دغه نل لیکه تېرېږي خلکو ته د کار زمینه برابره وي او بې له شکه سوداګري به ورسره غوړېږي، دې سیمو ته به امنیت پراختیا پیدا کوي او د دې پروژې له بریالیتوب وروسته به بهرني پانګوال دلته پانګونې ته هم زړه ښه کړي. نږدې دوه نیمې لسیزې کیږي چې د تاپي پروژه د هېوادوالو په زړونو او فکرونو کې ګرځېدله، تر (۲۵) کلونو وروسته دا خیال او آرمان پر واقعیت بدل شو. افغانستان د انرژۍ له داسې سرچینې څخه برخمن کیږي چې پخوا یې هم ورته اړتیا وه، خو اوس دغه اړتیا څو برابره ډېره شوې ده. دا پروژه د هېواد د اقتصادي رګونو ته قوت ورکوي او له دې پروژې څخه تر لاسه شوې پانګه او انرژي د نورو لویو پروژو پرانیستو ته لاره هواروي.▣

اخیستنې:

1. http://www.taand.com/archives/103981/ پوهاند محمد اسماعیل یون، نیټه د کب حوت ۵ مه
2. //www.pashtovoa.com/ د امریکا غږ راډیو د کب ۵ مه
3. www.nunn.asia/116966/د-تاپي-پروژې- د کب ۵ مه

د لاجورد دهليز د سيمه ايز او نړيوال جيوپوليټيک په رڼا کې

احمد شعيب رحيم آمر عمومی پروژه های استحکام مالی

د وريښمو نوې لارې (New Silk Road) په اړه د امريکا نوښت هغه وخت يو وار بيا برښنډ شو چې د امريکا د بهرنيو چارو وزيرې مېرمن هېلري کلنټن د ۲۰۱۱ زېږديز کال په جون مياشت کې هند ته د خپل سفر پر مهال په يوه وينا کې د رېل لارې، لويو لارو او د انرژۍ د لېږد له لارې د سيمه ييز پيوستون خبره راپورته کړه او د ترکمنستان، افغانستان، پاکستان او هندوستان د ګاز نلليکه يا ټاپي يې د بېلګه په توګه ياده کړه. د دغه نوښت موخه په ۲۰۱۴ کال کې له افغانستان څخه د نړيوالو ځواکونو له وتلو وروسته د سيمه ايزې سوداګرۍ، ترانزيټ او زېربنايي پرژو له لارې د افغانستان وده وګڼل شوه. دا وينا په سيمه کې د خپلو سيالو هېوادونو ايران، روسيې او چين د ګټو مهارولو او د امريکا متحدو ايالتونو د اوږدمهالې ښکېلتيا ښودنه وه. نو دغه شاليد ته په کتو د نومبر په ۱۵مه د ترکمنستان په عشق آباد کې د لاجوردو اقتصادي دهليز د تړون لاسليکېدل په سيمه کې د افغانستان لپاره د امريکا متحدو ايالتونو ستراتيژيک ليد سره اړخ لګوي.

د لاجورد اقتصادي دهليز سوداګريزه او لېږد رالېږد لاره ده چې د افغانستان د فارياب او هرات ولايتونو له آقينې او تورغونډۍ بندرونو څخه پيلېږي د ترکمنستان اړوند ترکمن باشي بندر ته رسېږي، له کسپين بحيرې تېرېږي او د ګورجستان د پلازمينې تبليسي په تېرېدو سره په توره بحيره کې د هغه هېواد پوټي او باټومي بندرونو له لارې د آذربايجان باکو ته رسېږي او له هغه ځايه د ترکيې له لارې اروپا ته مخه کوي. په دغه لاره کې سړک، رېل پټلۍ او سمندري لېږدرالېږد يا ترانسپورټي وسايل شاملېږي. د يادونې وړ ده چې غړو هېوادونو په دغه تړون درې کاله بحث وکړ او پايلې ته ورسېدل.

په دغه پروژه کې د هر غړي هېواد د جيوپوليټيک حالت څېړنه په نړيوال او سيمه ييز سياسي اقتصاد کې د هغوی د مهمو اغېزونو ښودنه کوي. افغانستان د دغه تړون لاسليکېدل تر ډېره بريده د خپلو اوږدمهالو اقتصادي موخو د تر لاسه کولو په لور د يوه مهمه ګام په توګه ونمانځه. په وچه کې راګير هېواد په توګه افغانستان تر ډېره په خپله نړيواله سوداګرۍ کې د نړيوالو کنوېنشنونو او د افغانستان ترانزيټي سوداګريز تړون (ATTA) او افغانستان پاکستان ترانزيټي سوداګريز تړون (APTTA) په څېر دوه اړخيزو تړونونو په پام کې نيولو سره پر پاکستان تکيه پاتې شوی دی. خو دغو قانوني چوکاټونو له افغانستان سره ډېره مرسته نه ده کړې.

اوس د لاجوردو اقتصادي دهليز نه يوازې د يوې بديلې لارې په توګه مطرح دی، بلکې له اروپا سره د سوداګرۍ لپاره د افغانستان تر ټولو لنډه، ارزانه او باوري لاره ويل کېږي. پر ترانزيټ او سوداګرۍ سربېره دا تړون له سيمې سره د افغانستان د پيوستون او د سوېلي آسيا، مرکزي آسيا او منځني ختيځ د بازارونو د تړلو لپاره د يوه مرکز په توګه د افغانستان د راتلونکي تضمين په لور يو ستراتيژيک ګام بلل کېږي.

د لاجورد اقتصادي دهليز بل لوری ترکمنستان دی. دغه هېواد په نړۍ کې د طبيعي ګازو څلورم توليدوونکی هېواد ګڼل کېږي، چې روسيې، چين او ايران ته يې صادروي. خو له هايدروکاربون صنعت څخه د هغه هېواد عايد د پرله پسې ټکانونو له کبله مخ پر ټيټېدو دی. د روسي ګازپروم شرکت د ترکمن ګاز پېرل څکه ودرول چې په ۲۰۱۶ کال په پېل کې يې د نرخ پر سر اختلاف راغی او بل خوا ايران ته هم په ۲۰۱۷ کال د دغو ګاز صادرېدل د پيسو د نه ورکړې له امله د ترکمنستان له خوا ودرول شو. په دې ډول چين د يوازيني هېواد په توګه پاتې شو چې د ترکمنستان ګاز پيري. خو دا آپشن هم ورو ورو ستونزو سره مخ کېږي. چين ته د ترکمن ګاز لېږد له دريو (الف) (ب) او (ج) ليکو څخه د چين لويديځ ته تر رسېدو پورې له ازبکستان او قزاقستان څخه تېرېږي. د دې کچې د ډېرولو لپاره د کال نور دېرش ميلياره مکعبه ګاز هم په پام کې ده چې د ليکې له لارې چې هغه به له ازبکستان، تاجکستان او قرغزستان له لارو تېرېږي چين ته ورسېږي. له بلې خوا د ترکمنستان، افغانستان، پاکستان او هندوستان د ګاز نل ليکې

»

یا ټاپي پروژه هم په تېره بیا په افغانستان کې د امنیت حالت ته په کتو سره آسانه چاره نده چې پلې شي.

دغه هېواد تر ډېره پر هایدروکاربون صنعت د تکیې له امله له ننګونو سره مخ دی او اوس هڅه کوي چې اقتصاد یې پر بېلابېلو بنسټونو تکیه وي. د دې موخې لپاره یې له ۲۰۱۱ څخه تر ۲۰۳۰ کال پورې د ټولنیز-اقتصادي پرمختګ لپاره د ملي پروګرام (National Program for Socioeconomic Development) لومړیتبونه د یوه ستراتیژیک حرکت په توګه غوره کړي چې له مخې یې غواړي د تورې او کسپین بحیرې د نښلولو په ګډون د لېږد او رالېږد او ټرانزیټ په یوه دهلېز بدل شي او له همدې امله یې د ترانسپورټ پر بنسټونو ګڼ لګښتونه کړي. ځکه نو د لاجورد اقتصادي دهلېز تړون د دغه له ستراتیژیکو لومړیتوبونو سره اړخ لګوي.

په ټوله کسپین بحیره کې د لاجوردو سوداګریزې او ترانسپورتي لارې په سیمه کې د آذربایجان، ګرجستان او ترکیې په څېر د امریکا د ملاتړ وړ ټکو ته رسېږي. آذربایجان په جیوستراتیژیک لحاظ د سوېلي قفقاز په نښلولو کې مهم رول لري. دغه هېواد د پخواني شوروي اتحاد له ماتېدو وروسته خپلواکي اخیستې ده.

د ۲۰۱۶ کال په اګست کې آذربایجان په یوه درې اړخیزه ناسته کې ګډون وکړ چې له ایران او روسیې سره یې د شمال – سوېل ترانسپورټي دهلیز پر سر خبرې وشوې. دغه لاره چې له ځمکې او سمندر تېرېږي موخه یې د ایران، سوېلي قفقاز او روسیې له لارې له اروپا سره د هند نښلول دي.

د لاجوردو اقتصادي دهلېز بل تم ځای ګورجستان دی چې له روسیې، آذربایجان او ترکیې سره ګډه پوله لري او په لودیځ کې له تورې بحیرې او سوېلي قفقاز سره نښتی دی.

ګورجستان ترکیې ته د آذري تېلو او ګازو د لېږد یوه لاره ده. آذربایجان، ګورجستان او ترکیه خپلو منځو کې پر نښلېدو تمرکز کوي. په دغو هڅو کې د سوېلي قفقاز د پایپ لاین (د ګازو پایپ لاین) باکو-تبیلیسي سیهان د پایپلاین او باکو-تبلیسي – کرس اوسپنې پټلۍ د آذربایجان، ګورجستان او ترکیې لپاره د نوو اقتصادي فرصتونو لاره پرانستې. دغه پرمختګونه د سوېلي قفقاز په سیمه کې د ترکیې پر روسیې د برلاسي کېدو او نفوذ ښودنه کوي. دغه هېواد د باکو-تبلیسي کرس د رېل لارې ته مخکې له مخکې د وربښمو د نوې لارې نوم ورکړی چې دا له هغې خوشبینۍ سرچینه اخلي چې وبه کولای شي شمالي افریقا او په وچه کې ایسار مرکزي آسیا سره ونښلوي.

ترکیه هم غواړي چې تر ډېره د اروپایي ټولنې لپاره د انرژۍ د لېږد مرکز اوسي. په ورته وخت کې روسیه د اروپایي ټولنې د تېلو او ګازو ستر تأمینوونکی هېواد دی. د بېلابېلو هڅو پر مټ او پر روسیه د تکیې د راکمولو لپاره امریکا او اروپا د نابوکو ګاز نل لیکې په څېر نوښتونو ملاتړ کوي چې له کسپین او منځنۍ ختیځ څخه اتریش او مرکزي اروپا ته ګاز لېږدولای شي او ترکیه هم د انرژۍ د لېږد په مرکز بدلولای شي. د نابوکو پایپ لاین کسپین انګېزه کولای شي د روسیې انحصار او د ایران هغه هڅې وننګوي چې غواړي د اروپا د ګازو تأمین د ترانز-کسپین ګاز نل لیکې له لارې وکړي.

دغه نل لیکه نه یوازې له ترکمنستان څخه د ګازو د لېږد موخه لري، بلکې له قزاقستان څخه هم اروپايي ټولنې ته د نیمه سمندري نل لیکې له لارې لېږد په پام کې لري. اوس مهال په کسپین کې د پولو پر سر شخړې او د ایران او روسیې تر منځ د دې پروژې پر سر سیالیو دغه کار څنډولی. دا هم د یادولو وړ ده چې دا نل لیکه به د لاجورد د اقتصادي دهلیز له لارې د آذربایجان او ګورجستان په وسیله ترکیې ته رسېږي.

د پورته یاد شوي جیوپولیټیک وضعیت په پام کې نیولو سره، لاجورد دهلیز د سیمې د یو شمېر هېوادونو له ملي لومړیتوبونو سره اړخ لګوي او له بلې خوا په سیمه کې د امریکا له ستراتیژیکې ښکېلتیا سره هم همغږي لري. دغه اقتصادي دهلیز د غړو هېوادونو اقتصادي او سیاسي اړیکې هم نږدې کولای شي او په اوږدمهال کې د ترانز-کسپین د ګازو نل لیکې په څېر د نوښتونو عملي کېدو ته هم لاره هوارولی شي. په پای کې ویلای شو چې دا د ډېروونکې نښلونې او اقتصادي همکارۍ له لارې سیمه یېزه پراختیا ډاډمنولای شي چې دا په سیمه کې پر ټولیز پرمختګ هم اغېز شیندلای شي.▣

د افغانستان بانک عملیاتي کړنو ته ځغلنده کتنه

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د کارکوونکو د تشویق او ترغیب په موخه د بشري سرچینو آمریت کړنې وستایلې

د ۱۳۹۶ کال د کب ۲۰ مه – د افغانستان بانک، مشرتابه پلاوي د یوې غونډې په ترڅ کې د بشري سرچینو د آمریت له کړنو چې د تقاعد سیستم د نوي کیدو سبب وګرځید، ستاینه وکړه. د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي د یوې غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک د بشري سرچینو آمریت کارکوونکو څخه د تقاعد سیستم د بشپړتیا، رونتیا او په نوي سیستم سمبالتیا له امله مننه وکړه او زیاته یې کړه چې اوس تقاعد روڼ، شفاف او پرته له ستونزو سیستم لري چې د بشري سرچینو لوی آمریت د افغانستان بانک د نورو شعباتو دکارمندانو په همکارۍ دا پروسه بشپړه کړې چې د افغانستان بانک د ټولو کارمندانو د تقاعد پیسې په رڼه توګه د دوی شخصي حساب ته لیږدول کیږي او که چیرې څوک تقاعد کیږي په یوه ورځ کې خپل ټول تقاعدي حقوق ترلاسه کولای شي.

په همدې حال کې د افغانستان بانک د بشري سرچینو لوی آمر ښاغلي بشرمل پسرلي هم د دې آمریت د کارکوونکو د فعاله کړنو له امله مننه وکړه او وې ویل چې اوس د افغانستان بانک هر یو کارمند خپل شخصي حساب لري او هره میاشت یې په منظم ډول د تقاعد پیسې ځانګړي حساب ته لیږدول کیږي. ښاغلي بشرمل زیاته کړه په هغه صورت کې چې څوک تقاعد شي یا هم په خپله خوښه وغواړي له دندې سره خپله علاقه وشلوي، پرته له کوم ځنډ څخه په یوه ورځ کې خپل د تقاعد ټول حقوق چې حساب ته یې لیږدول شوي د یوه چک په وسیله ترلاسه کولای شي.

د یادونې وړ ده چې د افغانستان بانک تل د نویو سیستمونو د جوړولو او مُډرن سیستمونو رامنځته کولو لپاره هلې ځلې کوي چې د دې سیستم د فعالیدو موخه هم کارکوونکو لپاره د آسانتیاوو رامنځته کول، پرته له ځنډ څخه د تقاعد ترلاسه کول، له نوې تکنالوژۍ څخه مثبته ګټه اخیستل، د مالي چارو چټکوالی او د افغانستان بانک کړنو په اړه د بشپړو معلوماتو ترلاسه کول دي.■

امضای تفاهم نامه همکاری های میان د افغانستان بانک و وزارت محترم مالیه

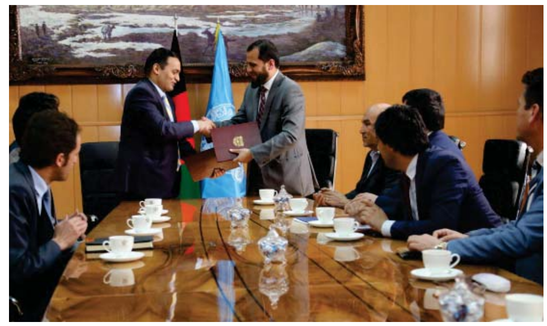

کابل،۱۵ حوت سال ۱۳۹۶

د افغانستان بانک تفاهمنامه دو جانبه را جهت گسترش سکتور بیمه با وزارت مالیه جمهوری اسلامی افغانستان امضا نمود.

هدف امضای این تفاهم نامه که توسط نماینده گان باصلاحیت هر دو نهاد، محترم میر احمد شکیب آمر عمومی توسعه خدمات مالی و محترم محمد موسی کاموی رئیس عمومی امور بیمه های وزارت محترم مالیه به امضا رسید، زمینه سازی برای همکاری های سکتوری در بخش بیمه می باشد و توقع می رود تا با تطبیق آن روند انکشاف سکتور بیمه و نهادینه کردن فرهنگ و گسترش استفاده از خدمات بیمه در کشور تحقق یابد.

به اساس این توافق نامه، د افغانستان بانک وعده سپرده است تا در بخش اصول کُلی نظارتی، خدمات مالی اسلامی، مرور قوانین و مقررات مربوط به بیمه و چند بخش دیگر با وزارت مالیه همکاری تخنیکی نماید.▣

د افغانستان بانک حقوقي مشاور وپیژندل شو

کابل، د ۱۳۹۶ کال د کب په ۱۶ مه- د افغانستان بانک مشر تابه پلاوي د کارکوونکو په ګمارنه کې د ژمنتیا د اصل پربنسټ د لوړو زده کړو لرونکو، وړ، مجربه او کار پوهه کارکوونکو د ټاکلو او ګمارلو په ترځ کې د رښې او آزاده سیالۍ له لارې ښاغلی عبدالحمید سهاک چې مخکې تردې یې د اساسي قانون له پلي کیدو څخه د څارنې په کمېسیون کې دنده ترسره کړې وه او د حقوقو په برخه کې د ماسترۍ تر کچې لوړې زده کړې لري، د افغانستان بانک د حقوقي مشاور په توګه وټاکه او هغه یې د افغانستان بانک د کارکوونکو په ګډون د دې آمریت کارکوونکو ته وپیژانده.

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي د دې غونډې پرمهال وویل چې د افغانستان بانک نږدې ۲۵ آمریتونه لري او هڅه کوي چې د یوه مالي عصري او پرمختللي سیستم لپاره لارې چارې هوارې کړي.

هغه زیاته کړه چې تل هڅه کوي د چارو د پرمختګ او ښې همغږۍ په موخه وړ، با استعداده او نوښتګر کسان تشخیص او د یوې رښې آزموینې له لارې په لوړو مدیریتونو کې په دندو وګماري.

په پای کې ښاغلي عبدالحمید سهاک هم د افغانستان بانک له مشرتابه پلاوي څخه د مننې ترڅنګ ژمنه وکړه چې د ورسپارل شویو چارو د لا ښه والي لپاره به له ربښتینولۍ، رونټیا او صداقت څخه کار واخلي او د مالي سیستم د قانوني برخې د پرمختګ لپاره به هیڅ ډول هڅې او هاندونه ونه سپموي.

د افغانستان بانک د حقوقي مشاوریت اداره په ۱۳۸۳ کال کې د افغانستان بانک په اډانه کې جوړه شوی. د تسوید په ګډون د افغانستان بانک د قوانینو او مقررو په اړه د لازمو مشورو او لارښودنو وړاندې کول، د هېواد له نورو نافذه قوانینو سره د افغانستان بانک د تقنیني سندونو همغږي کول یا تعدیلول، د افغانستان بانک حقوقي او تقنیني اړتیاوو ته ځواب ورکول، له دولتي ادارو، نړیوالو سازمانونو سره په غونډو کې ګډون (په هغه صورت کې چې دا غونډې د افغانستان بانک حقوقي موضوعګانې او مسئولیتونه راونغاړي) د دې اداري مسئولیتونو جوړوي. د یادونې وړ ده چې د ښاغلي عبدالحمید سهاک په پیژندنه کې د افغانستان بانک د بېلابېلو شعبو د آمرینو او مرستیالانو ترڅنګ یو شمیر کارکوونکو هم ګډون کړی وو.▣

د افغانستان بانک له خوا د مارچ اتمې په موخه د ښځو نړیواله ورځ ونمانځل شوه

کابل، ۱۳۹۶ کال د کب ۲۰ مه – د ښځو د نړیوالې ورځې په مناسبت جوړې شوې پرتمینې غونډې کې د افغانستان بانک د لوی رئیس په ګډون د افغانستان بانک ګڼ شمیر ښځینه کارکوونکو ګډون کړی وو.

په غونډه کې د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق د ښځو د نړیوالې ورځې په مناسبت د افغانستان بانک ټولو ښځینه کارکوونکو ته د دې ورځې مبارکي وویله او د هغوی کړنې او لاسته راوړنې یې وستایلې او ورته یې د نورو بریالیتوبونو هیله وکړه.

نوموړي همدارنګه وویل چې د افغانستان بانک مشرتابه پلاوی هڅه کوي چې د ښځو لپاره د لا زیاتو آسانتیاوو برابرولو په برخه کې کوټلي ګامونه پورته کړي، ځکه ښځې نه یوازې په کورني نظام کې د کار کولو وړتیا لري، بلکې د کور له څلورو دیوالونو څخه بهر هم کولای شي خلکو ته د خدمت جوګه شي.

د غونډې په بهیر کې ګډون والو مېرمنو په استازیتوب، دښځو استازې اغلې عزیزې دلاوري هم د افغانستان بانک له مشرتابه پلاوي څخه د دې ورځې د لمانځنې په مناسبت مننه وکړه او زیاته یې کړه چې د مارچ اتمه دې د افغانستان بانک ټولو مېرمنو ته مبارک وي او ښځې یې د ټولنې او را تلونکو نسلونو روزونکې وبللې.

په پای کې ګډونوالو ښځو هم په خپل منځ کې یو بل ته د اتم د مارچ مبارکي ورکړه او د افغانستان بانک له خوا ټولو ښځینه کارکوونکو ته نغدي پیسې د ډالۍ په بڼه ورکړل شوې او غونډه د ښځو له خوا د ځانګړې غرمنی په خوړلو سره پای ته ورسیده.

په همدې حال کې د افغانستان د زونونو له ډلې د افغانستان بانک لویدیځ زون د مارچ اتمه (د ښځو نړیواله ورځ) د ښځو د پیوستون او له بېلا بېلو تاوتریخوالو سره د مبارزې ترشعار لاندې په لویدیځ زون کې ولمانځله.

د افغانستان بانک د لویدیځ زون آمریت د هېواد له ټولو ښځو په ځانګړې توګه د افغانستان بانک له ښځینه کارکوونکو څخه چې د افغانستان مالي سیستم د پیاوړتیا او غښتلتیا په موخه خپلې متې رانغاړلې او د تېرو په پرتله خپلې چارې کړندۍ او همغږې کړې مننه وکړه او له لوی خدای (ج) له دربار څخه یې ورته د افغانستان په اقتصادي پرمختګ کې د بریا هیله وکړه.

همدا ډول د لویدیځ زون آمریت د افغانستان بانک له ښځینه کارکوونکو څخه مننه وکړه چې د افغانستان بانک د موخو لپاره یې خپلې هڅې جاري ساتلې. د لودیځ زون آمریت ټولو ښځو په ځانګړي توګه د افغانستان بانک کارکوونکو ته د ښځو د نړیوالې ورځې مبارکي ورکړه. د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې چې د اتم د مارچ د ورځې د لمانځلو په مناسبت په هرات کې جوړه شوې وه ۶۵ تنه ښځینه کارکوونکو ګډون کړی وه.▣

تیم فوتبال د افغانستان بانک در بین چهار تیم برتر قرار گرفت

در مسابقات لیگ فوتبال ادارات دولتی که میان چهارده تیم برگزار گردیده بود، تیم فوتبال د افغانستان بانک برندهٔ چهار مدال، یک تقدیر نامه و کپی را به عنوان تیم جوان مرد این لیگ از سوی فدراسیون عمومی فوتبال افغانستان کسب کرد.

این مسابقات دوستانه که چند ماه قبل میان ادارات دولتی تحت نظر فدراسیون کابل در غازی استدیوم آغاز شده بود، به تاریخ ۱۸/ ۱۲ / ۱۳۹۶ پایان یافت.

در روز نهایی این مسابقات که در میدان سبز فدراسیون کابل برگزار گردیده بود، تیم فوتبال د افغانستان بانک شامل چهار تیم برتر این مسابقات شده و از چهارده تیم ادارات مختلف مقام چهارم را از آن خود کرد.

در این مسابقات د افغانستان بانک پیام خود را در قسمت ترویج پول افغانی به اذهان عامه رساند.

قابل یادآوری است که در اخیر این مسابقات جوایزی که از سوی فدراسیون فوتبال افغانستان آماده گردیده بود، برای تیم های برنده توزیع گردید.

باید گفت که در روز نهایی این مسابقات بر علاوهٔ علاقه مندان ورزش تعدادی از نماینده‌گان مشرانو جرگه، ولسی جرگه، نماینده‌گان فدراسیون فوتبال، کمیتهٔ ملی المپیک، نماینده‌گان وزارت محترم مالیه، ریاست خزاین، شرکت مخابراتی (ام تی ان) و نماینده گان رسانه های ملی و خصوصی اشتراک نموده و ورزش کاران را تشویق نمودند.▣

خط آهن پنج جانبه میان افغانستان و کشورهای همسایه

عبدالحفیظ شاهین

افغانستان یک کشور کوهستانی است که از جنوب و شرق با پاکستان، از غرب با ایران، از شمال با کشورهای چون تاجکستان، ازبکستان و ترکمنستان و از شمال شرق با چین هم مرز می باشد. صادرات و واردات این کشور از راه زمین صورت می گیرد.

افغانستان همواره جهت توسعه تجارت خود راه های گوناگون را برگزیده که یکی از آنها خطوط آهن می باشد.

عضویت افغانستان در اتحادیه بین المللی راه‌آهن، UIC در هشتادوسومین اجلاس مجمع عمومی این اتحادیه که بتاریخ ۱۲ دسمبر ۲۰۱۳ در فرانسه برگزار گردیده بود، به تصویب رسید. اکنون راه‌آهن افغانستان رسماً عضویت این اتحادیه را دارا بوده و از این طریق می خواهد از نگاه اقتصادی به کشور های منطقه و جهان وصل شود.

طول کُل خطوط احداث شده راه آهن در افغانستان حدود ۱۳۵ کیلومتر بوده که یک بخش آن در بلخ مورد استفاده قرار گرفته است، اما بخش های دیگر آن در هرات و سایر جا ها نیاز به ساخت و ساز بیشتر دارد. در حال حاضر افغانستان در تلاش است تا شبکه خط آهن خود را انکشاف داده و به شبکهٔ راه آهن بین‌المللی بخصوص خط آهن پنج جانبه وصل نماید.

خطوط آهن افغانستان، چین، قرغزستان، تاجکستان و ایران (خط آهن پنج جانبه) تا سال ۲۰۳۰ تکمیل خواهد شد. راه آهن پنج جانبه به جز از افغانستان در چهار کشور دیگر بخش های مهم آن ساخته شده است و گفته می‌شود که با تکمیل شدن راه آهن بخش افغانستان، این پروژه به پایهٔ اکمال می رسد. باید یاد آور شد که تحقق این پروژهٔ بزرگ موقعیت استراتیژیک افغانستان را از نگاه اقتصادی در میان کشور های شامل این پروژه ارتقأ می دهد.

در شرایط کنونی پیشرفت اقتصادی کشور ما رابطهٔ تنگاتنگ به خط آهن و راه های مواصلاتی معیاری دارد، زیرا خط آهن نیز وسیلهٔ انکشاف ثروت می باشد و انتقال محصولات زراعتی و صنعتی از محل تولید تا مصرف، صادرات و واردات کشور ما را سهل و آسان می سازد.

نبود خط آهن و راه های مواصلاتی، حمل و نقل افغانستان را نسبت به سایر کشور ها از نگاه اقتصادی پیچیده و پر مصرف نموده و تولید کننده گان کشور را از نگاه اقتصادی به مشکل مواجه ساخته است. راه های آهن در کشور میان مراکز تولید و مصرف کننده گان یک امر ضروری پنداشته شده و تولیدات زراعتی را با قیمت نازلتر به دسترس استفاده کننده‌گان قرار می دهد و همچنان از فاسد شدن محصولات زراعتی که همیشه دهاقین کشور از این ناحیه ضربه می بینند، جلو گیری بعمل می آید. راه های مواصلاتی در انکشاف روستا ها که یک قسمت اقتصاد کشور را تشکیل می دهند، نیز تعیین کننده است.

افغانستان با داشتن زمین های حاصلخیز، اقلیم مناسب و منابع زیر زمینی مثل معادن گاز طبیعی، زغال سنگ، تیل، سنگ مرمر، کرومیک، مس، گوگرد، آهن، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، زراعت ارگانیک، محصولات خشک و تازه، منابع معدنی کشور، بخصوص آهن، مس و زغال سنگ به راه های مواصلاتی نیاز دارد تا با استفاده از آن در زمینه رشد اقتصاد کشور تلاش صورت گیرد.

افغانستان با داشتن منابع فوق، سالانه ظرفیت حمل ونقل بیست تا سی میلیون تن بار را دارد. تمامی مواردی که در فوق از آنها یاد آوری گردید، حمل و نقل آنها چه در داخل کشور و چه خارج از آن، بدون موجودیت خط آهن دشوار بوده و انکشاف و ترقی در شرایط فعلی بدون خط آهن زیاد مشکل به نظر می رسد، بناً آغاز خط آهن پنج جانبه بحیث یکی از وسایل خوب و مهم انکشاف و ترقی افغانستان در تمامی عرصه ها پنداشته می شود.▣

منابع:

1. www.mizanonline.ir خط آهن پنج جانبه دسترسی افغانستان به بندر چابهار / تاریخ نشر ۷ میزان ۱۳۹۵
2. afkhabar.com/ افغانستان با احداث خط آهن پنج جانبه به اروپا وصل می شود/ تاریخ نشر ۲۷ میزان ۱۳۹۵
3. شبکه خط آهن افغانستان تا سال ۲۰۳۰ تکمیل خواهد شد تاریخ نشر ۱۵ قوس ۱۳۹۵ / www.bbc.com

مزایای انرژی تجدید پذیر در افغانستان

افغانستان معادن سرشار برای تولید انرژی دارد که تا فعلاً دست نخورده باقی مانده اند. بر اساس تحقیقات انجام شده توسط ادارهٔ ناسا، افغانستان دارای منابع سرشار زغال سنگ و گاز طبیعی بوده که منابع خوبی برای تولید انرژی محسوب می گردد.

افغانستان در سال ۲۰۰۹ میلادی منشور مرکز بین المللی انرژی قابل تجدید را امضاء نمود و بعد از گذشت ۷ سال به حیث یکصد و پنجاهمین عضو این مرکز پذیرفته شد.

افغانستان با کسب عضویت در این مرکز میتواند در قسمت تولید انرژی تجدیدپذیر مانند انرژی آفتابی و بادی مورد حمایت این مرکز قرار گیرد و با استفاده از این نوع انرژی به مرور زمان برق وارداتی را تعویض و از انرژی تولید شده در کشور استفاده نماید.

قابل یادآوریست که تنها گاز و زغال سنگ منبع تولید انرژی در کشور نبوده، بلکه در کنار آنها انرژی آفتابی و بادی نیز از منابع خوب تولید انرژی محسوب می گردند. یکی از خوبی های استفاده از منابع انرژی آفتابی و بادی این است که نصب و مونتاژ انرژی آفتابی و بادی ارزان، آسان، دوامدار و امکان نصب و استفاده از آن در تمام نقاط کشور میسر می باشد.

اگر افغانستان تمام ظرفیت های موجود را در بخش انرژی آفتابی و بادی به کار اندازد، می تواند بیشتر از نیاز کشور انرژی تولید نماید. در حال حاضر افغانستان بطور اوسط حدود ۶۰۰۰ میگاوات انرژی ضرورت دارد که با استفاده از منابع انرژی خود می تواند علاوه بر تولید انرژی مورد ضرورت کشور، به یک کشور صادر کنندهٔ انرژی مبدل گردد و اقتصاد خود را رونق دهد.

جهت فعال سازی انرژی تجدیدپذیر در کشور، به سرمایه گذاری های سکتور خصوصی نیز ضرورت است. در این عرصه باید سرمایه گذاران داخلی و خارجی تشویق گردند. انرژی تجدید پذیر که یک انرژی با دوام و مطمئن است می تواند به محیط زیست و جلوگیری از آلودگی هوا نیز کمک »

کند.

افغانستان نظر به موج شعاع خود میتواند از هر متر مربع زمین خود ۵ کیلو وات انرژی رایگان از نور آفتاب تولید کرده و در ضمن برای بیشتر از ۵۰۰ هزار نفر شغل دایمی ایجاد نماید. سرمایه گذاری در بخش انرژی تجدیدپذیر مزایای فراوان دارد که از جمله میتوان از دوباره تجدید شدن انرژی در مدت زمان کوتاه توسط طبیعت اشاره نمود.

بناءً اگر در این بخش سرمایه گذاری های کلان صورت گیرد، به نفع کشور خواهد بود و ما شاهد رشد اقتصادی وسیع خواهیم بود.

بخاطر تطبیق هر چه بهتر سیستم انرژی تجدیدپذیر، افزایش همکاری‌های بین ادارات مختلف در بخش های مختلف سکتور انرژی تجدید پذیر، ترویج فرهنگ استفاده از انرژی های تجدیدپذیر در میان مردم، عضویت در چندین سازمان بین المللی انرژی تجدیدپذیر، ترتیب پالیسی تشویق سرمایه گذاری خصوصی در بخش انرژی تجدیدپذیر، تعویض سیستم چراغ‌های پر مصرف به چراغ‌های کم مصرف، تشویق سرمایه گذاری سکتور خصوصی در این بخش، آماده سازی، تکمیل و بهره برداری از پروژه های تحت کار و نیم کاره در سراسر کشور، جلب حمایت سرمایه گذاران خارجی و سر انجام جلب حمایت و همکاری مردم در اجرای این پروژه‌ها لازم و ضروری پنداشته میشوند.

تولید انرژی از منبع باد وآقتاب، علاوه بر خفظ محیط زیست، باعث رهایی از وابسته گی بیش از حد به واردات گاز، تیل و برق از خارج شده و باعث تأمین برق مورد نیاز روستاهای دور افتاده نیز می گردد. تا حال در بسیاری مناطق افغانستان هنوز برق وجود نداشته و بیش از سه چهارم حصه ساکنین روستایی کشور به سیستم منظم برق دسترسی ندارند. این در حالیست که دسترسی مطمئن به برق در افغانستان پایه و اساس رشد اقتصادی، خدمات صحی بهتر و اشتغال را تشکیل می دهد.

امیدواریم، با شتاب هر چه بیشتر برنامۀ تحقق انرژی تجدیدپذیر در کشور دنبال شود تا در نتیجۀ آن از تورید انرژی که به قیمت گزاف آنرا از کشورهای همسایه وارد می نمائیم، رهایی یافته و پول هنگفتی را که در این بخش به مصرف می رسد، در سایر بخش های زیربنایی استفاده بهینه بعمل آورده تا اقتصاد مردم رشد نماید.▣

منابع:

1. https://www.pajhwok.com عنوان / فرصتهای سرمایه گذاری در سکتور انرژی افغانستانتاریخ نشر ۷ اگست ۲۰۱۷ نویسنده: بریالی نایاب

2. www.sada-e-azadi.net / عنوان / اتحادیه انرژی قابل تجدید ایجاد شد

3. / http://mew.gov.af عنوان / استفاده از انرژی های قابل تجدید نسل های آیندۀ ما را مصئون می سازد

اقتصادي خبرونه

افغانستان به سعودي عربستان ته د میلیونونو ډالرو مېوه صادروي

افغان سوداګرو په دوبی کې نړیوال نندارتون کې د څه باندې شل میلیونه ډالرو په ارزښت هوکړه لیکونه لاسلیک کړي دي.

د (ګول فوډ) په نوم دغه نندارتون کې چې پنځه زره سوداګرو په کې خپل توکي نندارې ته ایښي وو، د امریکا د نړیوالې پراختیایي ادارې(USAID) ۲۵ افغان سوداګرو ته هم د ګډون اسانتیا برابره کړې وه. هند او سعودي عربستان د هغو هېوادونو له ډلې دي چې د افغانستان د کرنیزو توکو اخیستو ته یې لیوالتیا ښودلې ده. له دې سره هند د افغانستان د وچې او تازه مېوې تر ټولو ستر واردونکی هېواد شو، خو اوس د امریکا نړیواله پراختیا اداره وايي، څینو افغان سوداګرو سره یې مرسته کړې چې خپل سوداګریز توکي سعودي عربستان ته هم صادر کړي.

د (یو.ایس.اې.آی.ډي) ادارې چاروآکو ویلي، دوبی کې جوړ نندارتون کې افغان سوداګرو د څه باندې شل میلیونه ډالرو په ارزښت د کرنیزو توکو هوکړه لیکونه لاسلیک کړي. په هوکړه لیکونو کې اته څلوېښت سلنه صادراتو ته هند او ۱۷ سلنې ته سعودي زړه ښه کړی دی.

د ګول فوډ په نوم دغه درویشتم نړیوال نندارتون کې افغان سوداګرو د خپل هېواد منې، انګور، انار، زعفران، خربوزې، زرد الو او ممیز نندارې ته ایښي وو. د افغانستان د سوداګرۍ خونې ویاند صیام الدین پسرلی هم وايي په ۱۳۹۶ کال کې د صادراتو کچه د تېر کال پرتله ۴۶ سلنه ډېره شوې ده. یوشمېر سوداګر بیا وايي، د توکو د صادراتو لپاره پوره اسانتیاوې نه لري. د کندهار د تازه مېوې د صادرولو کمیسیون مشر حاجي نانی وايي، دولت او سوداګرۍ خونه یې په ستونزو غوږ هم نه ګروي.

در ۹۳۰۰ جریب زمین در ۲۳ ولایت نهال پسته غرس می‌شود

وزارت زراعت و مالداری افغانستان می گوید، قرار است در سال آینده خورشیدی در ۹۳۰۰ جریب زمین در ۲۳ ولایت کشور، نهال پسته غرس شود. اکبر رستمی سخنگوی این وزارت به رادیو آزادی گفت که ۲۵ تا ۴۰ درصد هزینه این پروژه از سوی این وزارت و متباقی آن از سوی دهاقین و سرمایه گذاران پرداخت می‌شود. آقای رستمی افزود که با ایجاد باغ های پسته، افغانستان بار دیگر به کشور صادراتی پسته مُبدل خواهد شد.

در همین حال مؤسسه "میرسی کور" برای دهاقین ولایت‌های کندهار، هلمند و ارزگان از طریق پروگرام معیشت ۴۵۰ باغ پسته ایجاد می کند.

مقامات محلی ولایت کندهار هنگام توزیع هزاران نهال پسته در ولسوالی دند این ولایت گفتند که این پروگرام از سوی اداره مبارزه با مواد مخدر، ادارهٔ مبارزه با جرایم سازمان ملل‌متحد و اتحادیه اروپا تمویل می‌شود که هدف آن گسترش کشت حلال کمک با باغبان‌ها و جلوگیری از مواد مخدر است.

بر اساس این برنامه ۲۵ باغ

»

پسته در کندهار، ۱۴۰ باغ در هلمند و ۶۰ باغ هم در ولایت ارزگان در ولسوالی‌های میوند، پنجوایی، ژیری، دند، ارغنداب، تخته پل و سپین بولدک ایجاد خواهند شد که برای تحقق آن ۳۰ هزار نهال اختصاص داده شده است.

این پروگرام از سوی اداره مبارزه با مواد مخدر، جرایم سازمان ملل‌متحد و اتحادیه اروپا تمویل می‌شود که هدف آن جلوگیری از مواد مخدر، گسترش کشت حلال و کمک با باغبان‌ها است.

شایان ذکر است که شماری از دهاقین، پسته را بدیلی خوبی برای کشت کوکنار می‌خوانند. آنان می‌گویند درختان پسته در کنار این‌که ثمر و فایده خوب دارند ضرورت به آب کم دارند.

قابل یاد آوری است که نظر به نباتات دیگر، نهال‌های پسته خوب است، باغبان‌های کندهار بیشتر خواستار این نهال‌ها هستند چون در کندهار آب کافی وجود ندارد و این درختان آب کم ضرورت دارند، خوشبختانه که باغ‌های پسته در بعضی از ولسوالی‌های کندهار نتیجه خوبی داده است.

د کجکی بند د دوهم فاز تړون لاسلیک شو

د کجکي برېښناکوټ د دوهم فېز، د موسی کلا بند او همداراز د زمینداور کانال قراردادونه په ارګ کې لاسلیک شول.

د کجکي بند د دوهم فېز قرارداد د ولسمشر غني او اجرایي رییس په وړاندې د اوبو او انرژۍ د مرستیال وزیر محمد ګل خُلمی او د ۷۷ تعمیراتي کمپنۍ د رییس سلیمان سلیف له خوا لاسلیک شو. ټاکل شوې ده چې ۷۷ تعمیراتي شرکت پر دې پروژو ۱۷۵ میلیون ډالره ولګوي او ۱۰۰ میګاواټه برېښنا تولید کړي. د افغانستان برېښناشرکت به په دغو بندونو کې تولید شوې برېښنا د ۲۰ کلونو لپاره په بیه اخلي. د زمین داور د اوبو کانال او د موسی کلا بند د جوړېدو قرارداد د افغانستان د کرنې او مالدارۍ وزیر نصیراحمد درانی د ۷۷ تعمیراتی شرکت له مشر سره لاسلیک کړ. د دغه کانال د جوړېدو په پایله کې به نه یوازې دا چې ډېرې ځمکې خړوبې شي، بلکې د سیلونو له مخنیوی او د برېښنا له تولید سره به هم مرسته وکړي. د معلوماتو له مخې چې د کجکي د دوهم فاز په جوړېدو سره د اوبو ظرفیت ۲ اعشاریه صفر ۳۴ متر مکعب ته لوړېږي چې ورسره به ۲ لکه ۷۶ زره هکتاره ځمکه خړوبه او کرنې ته چمتو شي.

سرچینې:

بي بي سي،۱۶ مارچ ۲۰۱۸ - ۲۵ کب ۱۳۹۶

رادیو آزادی حوت ۱۷، ۱۳۹۶

آزادي راډیو: خپرول: ۱۵ حوت ۱۳۹۶

حکومت د اقتصادي وضعیت ښه کېدو ته جدي هوډ لري

افغانستان د تېرې یوې نیمې لسېزې په ترڅ کې د سیمې هېوادونو سره ببېره له ګاونډېو هېوادونو سره کڼ شمېر اقتصادي تړونونه او هوکړه لیکونه لاسلیک کړي دي، چې هوايي دهلېزونه، سوداګرۍ پراختیا، رېل پټلۍ، د ګازو نل لیکې لېږد، د سړکونو رغونه او نور اقتصادي موضوعات رانغاړي چې په لاندې کرښو کې ځینو دغو تړونونو ته ځغلنده کتنه کوو.

د افغانستان – قزاقستان تر منځ د هوايي دهلېز د پرانیستلو په ترڅ کې لومړني پروازونه هم نوموړي هېواد ته ترسره شول. چارواکي وايي چې د دغه هوايي دهلېز له لارې لومړني پرواز کې شاوخوا ۴ ټنه بادرنګ او رومیان او کڼ شمېر افغانۍ غالۍ قزاقستان هېواد ته ولېږدول شوې.

په پام کې ده چې د عربي هېوادونو سربېره له اندونیزیا، سرېلانکا او آن د منځنۍ آسیا له یو شمېر نورو هېوادونو سره هم هوايي دهلېزونه جوړ او ورسره سوداګریزه راکړه او ورکړه ترسره شي. د سوداګرۍ خونې د چارواکو په اند قزاقستان ته د توکو لېږد او رالېږد د ځمکنۍ لارې په پرتله له هوايي لارې ښخه ارزانه پریوزي او لېږدول یې هم په کم وخت کې کېږي. د یادونې وړ ده چې مخکې تر دې افغانستان له هند سره هم د هوايي دهلېزونو له لارې د وارداتو او صادراتو لړۍ پیل کړې ده، چې افغان سوداګرو لپاره ګڼې آسانتیاوې رامنځته کړي دي.

له ازبکستان، قزاقستان، ترکمنستان، تاجکستان، آذربایجان او هندوستان سره د اقتصادي راکړې او ورکړې پراختیا کولای شي د اقتصادي پرمختګ لپاره لارې چارې هوارې، کرنیزو حاصلات زیات او د بزګرانو د محصولاتو لپاره نړیوال بازار ومومي.

اوسمهال افغانستان او ازبکستان دواړه ګاونډي هېوادونه یو بل ته په بې ساري ډول نږدې شوي دي، چې د اړیکو په دغه نوي پړانیستل شوي فصل کې د دواړو هېوادونو ترمنځ د راکړې او ورکړې د پراختیا لپاره ګڼ شمېر تړونونه لاسلیک شوي او ورځ تر بلې یې سوداګریزې اړیکې پراخیږي.

په منځنۍ آسیا کې هر هېواد د طبیعي زیرمو له اړخه، ځان ته ځای ځای ګڼي لري چې ازبکستان د انرژۍ او کرنیزو محصولاتو له اړخه مهم هېواد ګڼل کېږي. څو پېړۍ وړاندې د سمرقند، ترمز او بخارا پنبې ته نړۍ ګوته په غاښ وه او د شوروي استعمار لپاره همدغه هېواد سویلي آسیا ته د رسیدو دروازه بلل کېده چې د دوستۍ په نوم پل یې له افغانستان سره نښلتي وو او اوس دغه دوستي ورځ تر بلې پراختیا مومي.

د همدې پرمختګونو په ترڅ کې د افغان ولسمشر جلالتماب محمد اشرف غني او د هغه د ازبک سیال شوکت میرضیایف ترمنځ د یوه نوي پړاو د پرانیستل کېدو »

په اړه د یوه تړون لاسلیک کېدل وو چې دا هم لاسلیک شو چې د دی تړون پر بنسټ د افغانستان تر لوېدیځ هرات ولایته د څه باندې ۶۰۰ کیلومترو په اوږدوالي د بلخ تر حیرتانو پورې د اورګاډي پټلۍ د پراختیا چارې به په راتلونکو کلونو کې بشپړې شي.

د افغانستان په تاریخ کې په لومړي ځل شمال له لویدیځ سره د اوسپنې د داسې کرښې په مټ نښلول کیږي، چې د دغو جنګ ځپلو سیمو او په ټوله کې د افغانستان اقتصادي څېرې ته به بدلون ورکړي. دغه راز له دغو هېوادونو په ځانګړي توګه له ترکمنستان سره د ټاپي پروژې پلي کول دي، چې یوازې د ګازو د لېږد نل لیکه نه، بلکې په افغانستان کې د یوه نوي اقتصادي دهلېز پرانیستل دي چې د ګازو نل لیکې سر بېره د برېښنا مزی، رېل کرښه، سړک او نوري فایبر پروژې له ځان سره رانغاړي.

د افغانستان د حلقوي سړک د بشپړېدو آرمان لا په شمال لوېدیځ بادغیس کې نه دی پوره شوی، له ازبکستان څخه د اورګاډي د دې جوړېدونکې پټلۍ په نوم را الوتی شمال به په سیمه کې د انرژۍ او راکړې او ورکړې داسې اقتصادي خوځښت رامنځ ته کړي، چې د ډېرو په باور د دې شمال له برکته به یې د سویل او ختیځ پانګوال د خپلو فابریکو او پانګونو لپاره دوامداره برېښنا او د منځنۍ آسیا بازار ته لاس رسی ومومي.

د دې ترڅنګ افغانستان هیله لري چې د منځنۍ آسیا په ځانګړي توګه د ترکمنستان د اقتصادي سرچینو څخه په ګټې اخیستنې سره په سیاسي برخه کې ځان له وابستګۍ را بهر او په حقیقت کې افغانستان د ګاونډیو هېوادونو د اقتصادي او سوداګریزې اړتیا په توګه مطرح شي.

بل لوري ته دا چې افغانستان هم د منځنۍ آسیا هېوادونو سره د ښو اړیکو په لرلو سره ځان نړیوالو بازارونو او سمندري لارو ته رسول غواړي چې د اقتصادي اړیکو په پراختیا سره به په وچه کې له راګیر حالت څخه د افغانانو د ژغورنې یو هیله یې بشپړه شي.

دا سمه ده چې ترکمنستان د منځنۍ آسیا د هېوادونو په منځ کې د انرژۍ او نفتي موادو پلازمینه ده، خو د ترکمنستان لپاره تر ټولو مهم بازار سوېلي آسیا دی، چې په تګ کې یې افغانستان ته ډېره اړتیا لري.

همدا ډول د افغانستان او منځنۍ آسیا هېوادونو ترمنځ د اړیکو پراختیا کولی شي د دې ګټو خوندیتوب ته د عمل جامې ورکړي. په سیمه ایزه کچه د اقتصادي فرصتونو رامنځته کول او پرې د سیمې هېوادونو راټولېدل د سیمې له تلپاتې سولې، ټیکاو او اقتصادي پرمختګ سره مرسته کوي، ځکه ټول هېوادونه بیا هڅه کوي چې د ګډو ګټو هېوادونو په سوله او ثبات کې خپلې ګټې ولټوي.

افغانستان د نړۍ د وصلیدو په نقطې بدلیدونکی دی او ډېر ژر به افغانستان خپلې جغرافیایي موقعیت څخه لویې ګټې ترلاسه کړي او په دې سره به ځان بساینه خپله او د نړۍ د اړتیاوو د بشپړیدو په پله بدل شي. لرې نه ده چې افغانستان خپل تاریخ بیا را ژوندی کړي او د خپل ستراتیژیک موقعیت له کبله په سیمه کې د منځنۍ او سویلي آسیا ترمنځ اقتصادي اغېزناک رول ولوبوي.▣

اخیستنې:

1. https://www.arpana.com/47099 //د-هوایي-دهلیز-له-لارې-قزاقستان-نیټه- د کب ۶ مه
2. http://newsupdatesaf.com/news/ صیام الدین، د کب شپږمه، له رسنیو سره مرکه

بازار بورس و مشهور ترین بورس های جهان

با پیشرفت روز افزون تکنالوژی، پیچیده گی روابط اقتصادی و تجاری در جهان و گسترش این روابط تصمیم گیری ها در قضایای مربوط به تجارت را پیچیده تر و مشکل تر می سازد. از همین رو تصمیم‌گیرندگان روابط اقتصادی در جهان همواره تلاش می نمایند تا با استفاده از شاخص‌های معین و یکسان بتوانند آینده بازار و اقتصاد را در سطح کُل پیش‌بینی نموده و از طرف دیگر اتفاقات و رخدادهای اقتصادی را در جهان مجزا از مسائل و رویدادهای سیاسی تجزیه و تحلیل کنند تا از این طریق بتوانند در مورد بحران‌ها تصمیم درست‌تری را روی دست گیرند. در این راستا، موضوع بازار به عنوان یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین عاملی که به خوبی قادر است تا وضعیت اقتصادی کشورها را منعکس سازد از اهمیت ویژهٔ برخوردار می باشد. یکی از این بازارها، بازار بورس است که باید جایگاه بورس‌ها را اعم از بورس کالا و بورس سهام به صورت ویژه مورد بررسی قرار داد.

در کُل پیدایش بورس‌های کالا در دنیا از آنجا آغاز گردید که اقتصاد کشورها بعد از قرن ۱۹ میلادی دیگر پاسخگوی نیازهای اقتصادی محسوب نمی‌شد. وجود برخی مشکلات در بازار کالا و به تبع آن نوسانات قیمت کالاها و همچنین برخی از نارسایی‌ها و ناکارآمدی های بازارهای سنتی از یک طرف و مزایا و منافع ایجاد و راه‌اندازی بورس‌های کالا و توانمندی آنها در رفع مشکلات از سوی دیگر، عبارت از مهم‌ترین انگیزه‌ها و عواملی می‌باشند که موجب پدیدار شدن بورس‌های کالا در صحنه اقتصاد کشورها شدند.

نارسایی‌های بازارهای سنتی، عدم شفافیت در قیمت و فقدان تضمین‌های لازم برای معامله‌گران از مهم‌ترین دلایل راه اندازی بورس کالا در جهان بوده است. در چنین شرایطی راه‌اندازی بورس‌های کالایی و به تبع آن، استفاده از ابزارهای مشتقه، منجر به ایجاد یک نظام سازمان یافته داد و ستد و توزیع کالاها در کشورهای مختلف شده و راه ورود به بازارهای جهانی را برای کشورها آسان نموده است.

از اینرو، هم‌اکنون صدها بورس کالایی مُدرن در سراسر جهان موجود است که قدیمی‌ترین آنها بورس تجاری شیکاگو با ۱۷۰ سال سابقه، بورس فلزات لندن با ۱۳۰ سال سابقه، بورس کالای نیویارک، بورس توکیو، بورس کالای شانگهای، بورس کالای هند، بورس امارات، بازار نزدک، بورس فرانکفورت، بورس استرالیا و بورس فرانسه می باشند.

در معرفی بازارهای کالایی مهم جهان باید گفت، بورس‌های لندن و نیویارک به لحاظ گستردگی فعالیت از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و همچنین بیشترین بورس‌های کالا در این دو کشور مستقر اند که دامنه فعالیت آنها سراسر جهان را در بر می گیرد. برعلاوهٔ کشورهای

»

اروپایی، اغلب کشورهای تازه صنعتی و کشورهای سوسیالیستی سابق نیز دارای بورس‌های مهم کالا هستند.

بازارهای بورس، بازارهای اند که خریداران و فروشندگان آنها یکدیگر شانرا در این بازار ملاقات نموده و در کنار بانک‌های مرکزی، بورس هر کشور نمادی از اقتدار و توانمندی‌های اقتصادی آن کشور محسوب می گردد.

جهت معلومات بیشتر علاقمندان اقتصاد در اینجا به شکل خلاصه به مشهور ترین بازار های بورس اشاره می نمائیم.

بزرگ‌ترین و با اعتبارترین بورس دنیا بورس نیویارک است. به طوری که ارزش بازار شرکت‌های موجود در این بورس به ۱۸ تریلیون دالر می‌رسد. شرکت ها با ورود به این بورس از حیثیت و اعتبار خاصی برخوردار شده و به سرعت معروف و مشهور می‌شوند. شاخص اصلی اقتصادی بازار نیویورک، داوجونز است. ورود به این لست موارد خاصی را می‌طلبد و بعد از پذیرفته شدن در بورس نیویارک شرکت‌ها باید الزامات مشخص شده را رعایت و گزارش‌های منظم را به بورس ارائه دهند.

نزدک، یک بازار دیگر سهام، اما به شکل بازار معامله الکترونیک در امریکا است که با حضور بیش از ۳۲۰۰ شرکت، بیشترین مقدار معامله سهام را نسبت به هر بازار دیگری در جهان دارد. این بازار در سال ۱۹۷۱ توسط انجمن ملی معامله‌گران اوراق بهادار پایه‌گذاری شده است.

بورس لندن یا LSE یک بازار اوراق بهادار واقع در لندن، پایتخت انگلستان است. این بورس در سال ۱۸۰۱ تأسیس شده و با فهرست‌هایی بیرون کشوری مانند شرکت‌های بریتانیایی، یکی از بزرگ ترین بورس های جهان به شمارمی‌رود. این بازار بخشی از گروه بورس لندن است.

یکی از بورس های دیگر، بازار بورس توکیو می باشد که در جاپان است و سومین بورس معتبر دنیا با ۲ هزار و ۲۹۲ شرکت پذیرفته شده و بازاری به ارزش ۸/۳ تریلیون دالر به حساب می‌آید.

بازار بورس فرانکفورت نیز یکی از بازارهای مهم سهام جهان است که از لحاظ سرمایه، در رتبه دوازدهم جهان قرار دارد و در فرانکفورت آلمان واقع است و توسط بورس آلمان اداره می شود و از شهرت بالایی برخوردار است.

بورس شانگهای پس از توسعه اقتصاد چین اهمیت زیادی یافته و از سوی اهل بازار سرمایه رصد می‌شود. سال‌های سال درهای بازارسرمایه چین به روی سرمایه‌گذاران خارجی بسته بود، اما این روزها اوضاع در حال تغییر است.

بورس استرالیا در سال ۱۸۷۱ تأسیس شد و مقر آن نیز در شهر سیدنی قرار دارد. این بازار روزانه در حدود ۵۰۰ هزار معامله را انجام میدهد.

بورس امارات، این بازار به شدت وابسته به بازار جهانی بوده و با کوچک‌ترین تغییر بازار نیویارک متحول می‌شود.▣

منابع:

1. https://donya-e-eqtesad.com / / مهمترین بورس های کالایی جهان کدام اند. تاریخ نشر ۱۹ حوت ۱۳۹۶ روزنامه شماره ۲۸۱۲ بورس جهانی
2. https://banki.ir / تصویری / بورس های مطرح جهان چه شکلی دارند
3. http://megashed.com بزرگترین بازار بورس دنیا

استفاده از تولیدات داخلی، سبب بهبود اقتصاد کشور می شود

پیشرفت صنایع و تولیدات داخلی در عصر کنونی یکی از عوامل اساسی توسعه یافتگی محسوب می گردد. میزان پیشرفت اقتصادی هر کشور طبعاً جایگاه آنرا در میان کشور های توسعه یافته تثبیت می نماید. رشد و توسعه تولیدات داخلی مانند هر پدیدهٔ دیگر از یک نقطه آغاز و به شکل تدریجی پروسهٔ تکامل را می پیماید و فیصدی سهم آن در تولید ناخالص داخلی کشور ها هویدا می گردد. افغانستان مانند سایر کشور های جهان باید تولیدات داخلی خود را حمایت نماید تا در تولید ناخالص داخلی سهم برازنده را ایفاء کند.

افغانستان بعد از سال ۱۳۸۰ الی اکنون جایگاه خوبی را در قسمت سرمایه گذاری در بخش های مختلف اقتصادی بدست آورده است و میزان سرمایه گذاری ها در سایر سکتور های اقتصادی کشور روند روبه رشد و چشمگیری نموده است.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای رشد و تقویه هر چه بیشتر سرمایه گذاری ها در ابعاد گوناگون اقتصادی سعی و تلاش می نماید تا تجار و سرمایه گذاران افغان در داخل کشور سرمایه گذاری خود را توسعه بخشند. یکی از عمده ترین مسایلی که باید به آن توجه بیشتر صورت گیرد، همانا حمایت از صنایع نو پای داخلی کشور در سایر عرصه ها است تا متشبثین و تولید کنندگان داخلی به باور کامل و اطمینان خاطر سرمایه گذاری ها، تشبثات و فعالیت های اقتصادی خود را جهت رشد و انکشاف اقتصادی کشور تا حد ممکن و هر چه بیشتر از امروز وسعت بخشند.

در کنار سایر فکتورها، حمایت از صنایع داخلی باید یکی از اهداف اولیه دولت باشد. دولت افغانستان باید تصمیم اتخاذ نماید که از محصولات و صنایع نوپای داخلی کشور در مقابل اجناس خارجی حمایت جدی کرده و در خریداری ها به اجناس داخلی کشور اولویت دهد و نظر به اجناس قیمتی و تجملی از تولیدات داخلی استفاده نماید. همچنان با تدویر نمایشگاه ها و سایر برنامه های تشویقی مردم را در جهت استفاده از تولیدات داخلی تشویق و ترغیب نماید.

رشد و افزایش تولیدات داخلی و سرمایه گذاری ها در کشور به چنین حمایت های معقول و همه جانبه نیاز دارد تا دولت از آنها به اشکال مختلف حمایت و با راه ها و شیوه های مختلف، تولید کنندگان صنایع داخلی را تشویق کند. همچنان دولت در خریداری های خود اجناس و کالاهای داخلی را نظر به اجناس خارجی ترجیح دهد، در قسمت مالیاتی که از تولیدات داخلی اخذ می گردد، تجدید نظر گردد تا نظر به کالا های خارجی از آنها مالیات کمتری وضع گردد، بالای کالاهای خارجی که مشابه آن در داخل کشور تولید می شود، مالیات نسبتاً بلند وضع گردد تا سرمایه گذاران تشویق و میزان سرمایه گذاری های خود را توسعه بخشند.

بدین ترتیب، با افزایش سرمایه گذاری ها در کشور زمینه اشتغال و کار و بار برای مردم فراهم می شود و در نتیجه ای چنین حمایت ها، نه تنها اینکه تولیدات کشور رشد می نماید، بلکه کشور از یک وضعیت مصرفی بیرون شده و به سوی خود کفایی اقتصادی و رفاه همگانی سوق خواهد گردید.▣

پول افغانی نشانهٔ افتخار،
اقتدار و هویت ملی ماست!

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامۀ د افغانستان بانک
سال یازدهم شماره ۱۲۹، حوت ۱۳۹۶